

POSTOPEK SOCIALNEGA DELA V PROCESU ZDRAVLJENJA ALKOHOLIKOV

Izkušnje so pokazale, da socialni delavec brez dodatnega izobraževanja in usposabljanja na področju alkoholizma ni sposoben za sodelovanje pri tako zahtevnem strokovnem delu, kot je zdravljenje alkoholikov, oziroma zanj ni primeren. Temu dodatnemu usmerjenemu usposabljanju bi lahko rekli tudi specializacija. Trajati mora najmanj eno leto, da lahko socialni delavec začne brez škode za paciente sodelovati s strokovnjaki, ki se poklicno ukvarjajo z zdravljenjem alkoholikov. V času dodatnega, usmerjenega usposabljanja, oziroma izobraževanja pa lahko specialist-psihiater-alkoholog oceni, oziroma poda mnenje o usposobljenosti in primernosti socialnega delavca za sodelovanje v procesu zdravljenja alkoholizma. Šele socialni delavec-terapevt bi torej lahko uspešno sodeloval pri zdravljenju alkoholikov, seveda pod strokovnim nadzorstvom. To sem napisal zato, ker sem teko rekoč star socialni delavec in sem že kot absolvent in diplomant Višje šole za socialne delavce sodeloval pri zdravljenju alkoholikov. Žal sem šele kasneje, ko sem se začel dodatno usposablјati za terapevta oziroma za sodelovanje v postopku zdravljenja alkoholikov, ugotovil, da lahko neizkušen in neusposobljen socialni delavec naredi pri zdravljenju alkoholikov več škode kot koristi. In ker naj bi imeli tudi socialni delavci svojo etiko, ki ne dovoljuje napak pri delu z ljudmi, menim da lahko pri zdravljenju alkoholikov sodeluje le dodatno usposobljen in zato motiviran socialni delavec.

Postopek socialnega dela pri zdravljenju alkoholikov:

Odkrivanje:

Z odkrivanjem alkoholikov ne bo posebnega problema, ker je le-teh veliko. Vendar pa se je pri tem treba zavedati, da socialni delavec ne sme diagnosticirati

oziroma lepiti diagnoz alkoholikom. Dolžnost socialnega delavca je, da pri razgovoru s človekom v stiski ugotovi, da gre za prekomerno uživanje alkohola in da izdela potrebno socialno anamnezo, ki je specifična v postopku zdravljenja alkoholizma.

Poslanstvo socialnega delavca pri odkrivanju alkoholikov pa je v tem, da stori kar največ za osveščanje ljudi, zlasti tistih, ki so odgovorni, da pravočasno napotijo vsakega prekomernega pivca na pregled lečečemu zdravniku, ki potem, ko dobi socialno anamnezo od socialnega delavca, pošlje pacienta k specialistu alkoholologu. Naloga socialnega delavca pri odkrivanju alkoholikov je torej, da deluje v prvi vrsti preventivno, kar je veliko ceneje in manj boleče.

Prilprava na zdravljenje:

V pripraviljalnem postopku za zdravljenje alkoholikov pa že lahko govčrimo o konkretnemu strokovnemu delu, ki bi ga smel opravljati le strokovno usposobljen socialni delavec.

V SRS je uveljavljena in predpisana socialno psihiatrične metoda zdravljenja alkoholizma. Zato mora seveda socialni delavec to metodo dobro poznati. Pri pripravil alkoholika za zdravljenje mora sodelovati s pacientovim zekonskim partnerjem, ožjim scrodnikom ali prijateljem, torej z družinskim in delovnim okoljem. Naloga socialnega delavca je, da organizira in vzpostavi dobro sodelovanje družinskega in delovnega okolja, kar je pogoj za uspešno zdravljenje.

Prilprava alkoholika za zdravljenje je uspešna le ob dobrem sodelovanju lečečega zdravnika, družinskega in delovnega okolja in specialista alkoholologa. Če v tem zelo pomembnem pripraviljalnem postopku ne dosežemo potrebne pripraviljenosti na katerem_koli pomembnem področju, lahko že v naprej pričakujemo, da bo zdravljenje manj uspešno, v največ primerih pa celo neuspešno.

Sodelovanje v procesu zdravljenja:

Kot že rečeno lahko pri zdravljenju uspešno sodeluje le dodatno usposobljen socialni delavec. V tem procesu pa socialni delavec lahko sodeluje kot social-

ni delavec ali kot terapevt, ki vodi skupino alkoholikov. V socialno-psihiatrični metodi zdravljenja je socialni delavec nepogrešljiv člen v verigi strokovnjakov, ki se strokovno ukvarjajo z zdravljenjem alkoholikov.

Pomoč po zdravljenju:

Če zdravljenje poteka strogo po socialnopsihiatrični metodi bo pomoč po zdravljenju v večini primerov nepotrebna. Saj po tej metodi v 5 let trajajočem zdravljenju nekdanjega alkoholika usposobimo za zdravo življenje in skladne medsebojne odnose. Tak človek živi potem človeka vredno življenje, ki ga nikoli več ne bi zamenjal z nekdanjim peklom in bedo.

Laično in nestrokovno delo pa povzroči neredke recidive, ki predstavljajo trd oreh tudi najboljšim strokovnjakom.

Večeti je tudi treba, da nekajmesečno zdravljenje alkoholikov v bolnišnici ne pomeni, da je po odpustitvi iz bolnišnice zdravljenje zaključeno, temveč se pravo zdravljenje praviloma šele začne.

Na splošno pa je danes znano, da je najučinkovitejše zdravljenje alkoholizma zdravljenje ob delu. Bolnišnično zdravljenje pa je potrebno le v izjemnih primerih, ko je alkoholik zaradi svoje neosveščenosti ter neosveščenosti družinskega in delovnega okolja dosegel zadnjo fazo alkoholizma, ko so zaradi dolgotrajnega zastrupljanja organizma z alkoholom, in morda dodatno še z

analgetiki in sedativi, nastale že resne zdravstvene komplikacije kot so delirij, ciroza jeter, razne psihoze itd.

Z mojim skromnim prispevkom sem želel prispevati svoj delež k vašemu prizadevanju za napredek pri reševanju pereče problematike alkoholizma, ki resno ogroža današnjega človeka oziroma našo samoupravno družbo.

Na koncu pa si dovoljujem napisati tudi svoj predlog za izboljšanje navedenega stanja.

Znano mi je, da Višja šola za socialne delavce začneja s specializacijami. Zato

predlagam, da v program uvrstijo tudi specializacijo socialnega delavca za sodelovanje v postopku zdravljenja alkoholizma. Literature za to področje je dovolj. Specialistov alkoholologov je sicer malo, vendar vam je znano, da so nekateri precej zaposleni z medsebojnim octoževanjem, kar nedvomno rano škoduje zavarovancem. To dogajanje lahko le opazujemo, vi pa bi verjetno lahko kaj prispevali k izboljšanju tega stanja na področju psihiatrije in seveda posredno tudi alkoholologije oziroma alkoholizma.

Tovariški pozdrav!

Blaž Studen, soc.del.